

رام -، مضمّم شهرپور

شروین وکیلی

رام (روزشمار ایرانی معنادار) کوششی است برای بازسازی تقویم روزشماری معنادار برای ایرانیان، به شکلی که مناسبتها و سالگردهای منسوب به روزها عینیتی علمی داشته باشد و زمان روزمره و معنازوده‌ی امروزی که روزهایمان را پوچ و پوک ساخته را به توالی‌ای معنادار از سالگردِ رخدادهای معنادار تبدیل کند.

سه گوشزد در درباره‌ی طرح رام:

- (۱) تمام تاریخ‌هایی که شناسه‌ی میلادی (م.) یا پیشامیلادی (پ.م) ندارند به هجری خورشیدی محاسبه شده‌اند.
- (۲) محتوای روزشمار رام نهایی نیست و تا پایان سال ۱۳۹۶ تکمیل می‌شود. هنگام نقل آن به طرح ارجاع دهید و این نکته را در نظر داشته باشید.
- (۳) اگر مناسبتی سراغ دارید که نادیده مانده، آن را همراه با نشانی مرجعش در تلگرام برایم بفرستید که در این طرح گنجانده شود:

@SherwinVakili (<https://t.me/SherwinVakili>) / tel.0912-6363764

هفتم شهریور

این روز برای شیعیان از این رو اهمیت دارد که سه شنبه هفتم شهریور سال ۲۴۷ هجری خورشیدی (اول رمضان ۲۵۴ق) زادروز امام مهدی بن حسن عسکری صاحب الزمان است.

در تاریخ معاصرمان این روز با چند رخداد سیاسی قرین بوده است. روز جمعه هفتم شهریور ۱۲۴۸ ظل السلطان پسر مهتر ناصرالدین شاه که می‌کوشید به پادشاهی برسد و دعوی مشروطه‌خواهی داشت نامه‌ای برای میرزا ملکم خان نوشت و در آن خود را هوادار آزادی و تجدد دانست و در آن خود را شاگرد میرزا ملکم خان دانست. با این همه کوششهای او به نتیجه نرسید. در ۱۲۸۸ محمد حسین میرزا برادر سلطان احمدشاه در ۹ سالگی به ولیعهدی برگزیده شد. اما بخت به او نیز وفا نکرد و در نهایت رضا شاه به قدرت رسید. در ساعت ۴ عصر روز هفتم شهریور سال ۱۳۲۰ او نیز با حمله‌ی متفقین به ایران روبرو شد و کمی بعد کناره‌گیری کرد.

در هفتم شهریور ۱۳۲۵ رکن الدین میرزا قاجار فرزند محمد حسن میرزا ولیعهد سابق ایران وارد تهران شد. نامبرده اصالتاً از طرف خود و وکالتاً از طرف سایر وراث در مورد املاک اقدسیه و سلطنت آباد که متعلق به پدرش بوده و دولت وقت آنرا تصاحب نموده با دولت مذاکراتی کرد. در سال ۱۳۳۳ هم به دنبال ماجرای ملی شدن صنعت نفت ایران، دو شرکت اکتشاف و تولید و تصفیه نفت ایران تأسیس شد. این دو شرکت بموجب توافق بین ایران و کنسرسیوم نفت در خاک هلند به ثبت رسید ولی مرکز اصلی آن در تهران

قرار داشت. در هفتم شهریور ۱۳۳۴ وزیر پست و تلگراف یکصد و هشتاد هزار شماره تلفن از آلمان غربی

خریداری کرد.

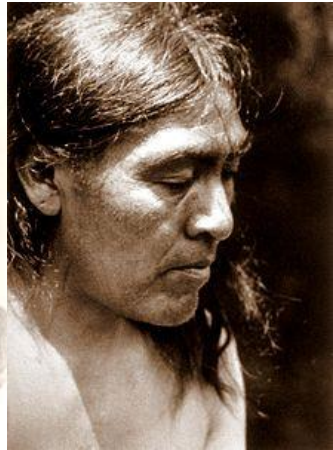
هفتم شهریور در سطح جهانی با نبردهای پرشماری همراه بوده است. در ۶۹۴ جمهوری پیزا با آن که سپاه‌یانی کم‌شمارتر داشت در نبرد مونته‌کاتینی بر نیروهای متحد جمهوری فلورانس و پادشاهی ناپل پیروز شد. در ۹۰۵ سلطان سلیمان باشکوه در نبرد موهاش (تصویر صفحه‌ی پیش) بر مجارها پیروز شد و شاهشان لویی دوم را کشت و به این ترتیب دودمان پادشاهی مجار منقرض شد. در ۹۲۰ نیروهای عثمانی شهر بودا پایتخت مجارستان را هم گرفتند.

هفتم شهریور در ضمن با رخدادهای غم‌انگیز در تاریخ استعمار قرین بوده است. در ۱۱۳۷ اولین منطقه‌ی ویژه‌ی اسکان سرخپوستان که در واقع شکلی آغازین از اردوگاه مرگ قرن بیستمی بود در نیوجرسی آمریکا تعریف شد. در ۱۲۲۱ به دنبال شکست چین، امضای عهدنامه‌ی نانکینگ به نخستین جنگ تریاک در چین پایان داد و ورود این ماده‌ی مخدر به قلمرو چین را آزاد کرد، و در ۱۲۸۹ به موجب عهدنامه‌ای که به مردم کره تحمیل شد، این سرزمین در ژاپن ادغام شد. ژاپنی‌ها در این هنگام ادعای تاریخ و فرهنگی دیرینه داشتند، اما در واقع شهرنشینی و نویسایی در جزایرشان به نسبت دیر هنگام شکل گرفته بود و بنا به روایت‌های اساطیری اولین سکه‌ی مسی در قلمروشان در همین روز هفتم شهریور به سال ۸۷ هجری خورشیدی ضرب شده بود.

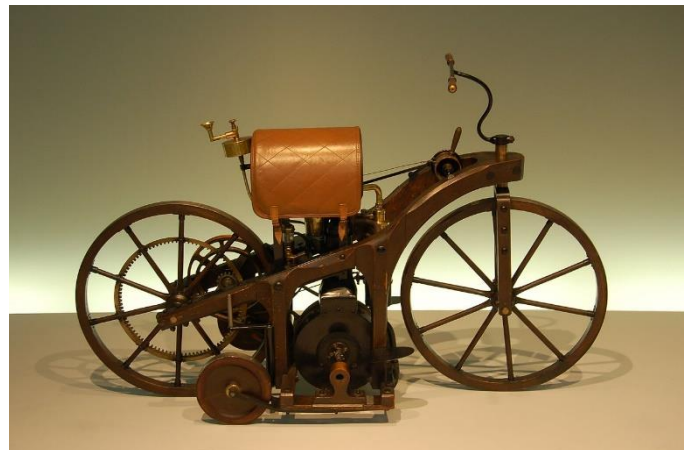
چند نوآوری فنی مهم در این روز به ثبت رسیده‌اند که مهمترین‌شان به این قرارند: در ۱۲۱۰ مایکل فارادی القای الکترومغناطیسی را کشف کرد. در ۱۲۶۴ گوتلیب دایملر نخستین موتورسیکلت با موتور درونسوز را اختراع کرد و اسم آن را رایت‌واگن گذاشت، و در ۱۲۷۷ شرکت گودییر (Goodyear) توسط فرانک سیبرلینگ تاسیس شد و به تولید لاستیک خودرو پرداخت.

فرانک سبیرلینگ

ایشی

اولین موتورسیکلت دایملر

در هفتم شهریور سال ۱۲۹۰ ایشی که به تعبیری آخرین سرخپوست اصیل آمریکایی بود به میان سپیدپوستان آمد. او واپسین بازمانده‌ی قبیله‌ی یاهی بود و نامش هرگز معلوم نشد. چون در فرهنگشان بردن نام خود و افراد درگذشته تابو بود. ایشی در این زبان به معنای مرد است و انسان‌شناسان این نام را به او دادند. ایشی تا پنجاه سالگی هیچ تماسی با تمدن مدرن نداشت و پس از آن که خویشاوندان انگشت‌شمارش مورد حمله‌ی سپیدپوستان قرار گرفتند و از میان رفتند از خلوت خود خارج شد. در ۱۳۲۸ هم روسها اولین بمب اتمی خود را آزمایش کردند. این بمب به طور آزمایشی در قزاقستان منفجر شد و از آن به بعد این قلمرو تازه فتح شده‌ی ایرانی‌تبار به میدان آزمایشهای هسته‌ای شوروی تبدیل شد و به همین خاطر امروز آلوده‌ترین نقطه‌ی زمین از نظر مواد رادیواکتیو است.

راست: آزمایش اولین

بمب اتم روسی

چپ: سید قطب

هفتم شهریور با تنش و کشتارهایی در دوران معاصر هم مصادف است که به درگیری‌های میان مسلمانان مربوط می‌شود. در سال ۱۳۴۵ سید قطب در مصر اعدام شد، در ۱۳۸۲ آیت‌الله سید محمد باقر حکیم (تصویر روبرو) در جریان یک بمبگذاری به قتل رسید. این بمب در زمان نماز در مسجد جامع نجف منفجر شد و صد تن دیگر از نمازگزاران شیعه را نیز به قتل رساند. و در میانه‌ی این دو در ۱۳۷۶ یک گروه اسلامگرای مسلح به

روستای رئیس در منطقه‌ی سیدی موسی در جنوب الجزایر حمله کرد و بین دویست تا هشتصد ساکن روستا را کشتار کرد. این روستا پیشتر پول و امکانات در اختیار گروههای مسلح مذهبی قرار می‌داد و به تازگی از این کار سر باز زده بود. مهاجمان زنان و کودکان را هم کشتند و سرهای روستاییان را می‌بریدند و جلوی در خانه‌هایشان می‌گذاشتند!

از میان رخدادهای پراکنده‌ی دیگر این روز می‌توان به این موارد اشاره کرد: در ۱۳۴۵ گروه بیتل‌ها آخرین کنسرت خود را برگزار کردند، در ۱۳۶۱ عنصر شماره‌ی ۱۰۹ در دارمشتات آلمان به طور مصنوعی ساخته شد و مایتنیروم (Meitnerium) نام گرفت، و در ۱۳۸۴ گردباد کاترینا سواحل لویزیانا تا فلوریدا را درهم کوبید و مرگ ۱۸۳۶ نفر و خسارتی بالغ بر ۱۰۸ میلیارد دلار را به دنبال داشت

مایکل جکسون

اینگرید برگمان

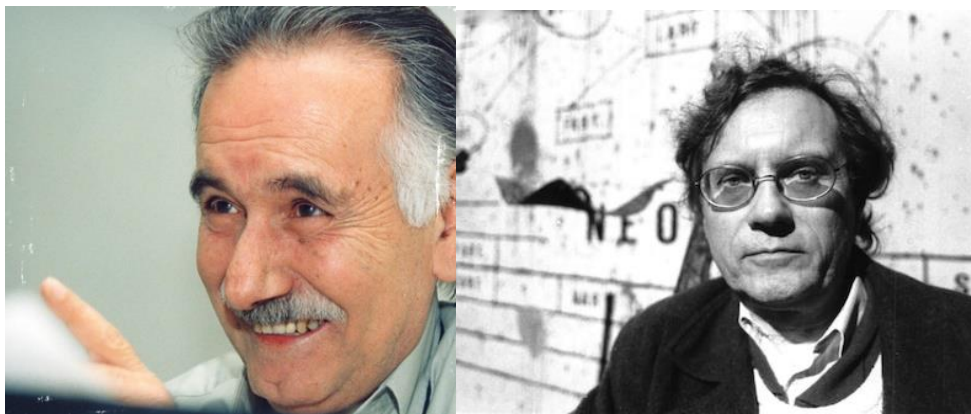

موریس مترلینگ

جان لاک

زادگان نامدار این روز بدین قرارند: جان لاک (۱۰۱۱)، ژان آگوست دومینیک انگر نقاش فرانسوی (۱۱۵۹)، موریس مترلینگ شاعر و فیلسوف بلژیکی (۱۲۴۱)، اینگرید برگمان هنرپیشه‌ی سوئدی (۱۲۹۴)، کیومرث صابری فومنی مشهور به گل آقا (۱۳۲۰) و مایکل جکسون (۱۳۳۷).

راست: فلیکس گتاری

چپ: کیومرث صابری

در روز هفتم شهریور سال ۳۵۸ هجری خورشیدی ابوتغلب حمدانی در جنگ با قبایل رقیب عرب کشته شد، در ۵۱۴ خلیفه المسترشد عباسی به دست فداییان اسماعیلی کشته شد، و در ۹۱۲ آتاهوالپا فرمانروای اینکا به دست جهانگشایان اسپانیایی با طناب خفه شد. در ۹۸۳ حمیده بانو بیگم همسر همایون شاه گورکانی و مادر اکبر شاه درگذشت و سلطان مراد پنجم عثمانی (۱۲۸۳)، اینگرید برگمان (۱۳۶۱) و فلیکس گتاری فیلسوف فرانسوی (۱۳۷۱) هم در این روز درگذشتند.

راست: ژان آگوست دومینیک انگر

چپ: حمیده بانو بیگم